

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

Nr. 12.

Braşov, Luni-Marti 18 (30) Ianuarie.

1900.

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRĂŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAŢIUNEA în Braşov şi la
redacţiunile Birourilor de anunţuri:
în Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner,
Maximilian-Straße 10.
în Viena: M. Dukas Nachf.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldberger,
Ekestein-Straße. în Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o se-
ză garmond pe o colônă 6 or.
şi 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifă şi învalia.
RECLAME pe pagina a 3.a o
sezi 10 or. sên 30 bani.

„GAZETA“ iese în încărcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poştale din întru şi din
afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare
Târgul Inului Nr. 80, eteşit
I.: Pe un an 10 fl., pe şase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sên 15 bani. — Atât abo-
namentele cât şi inserţiunile
sunt a se plăti înainte.

Anglia în strîmtóre.

Prevederile omenesci, ce au însoţit izbucnirea războiului dintre micul popor al Burilor, care constituie cele două republice în Africa de miadă-qi, şi dintre puternica împărăţie a Marelui Britanie, nu s'au împlinit. Provedinţa, ce dirige nevedut sörtea popórelor şi a războielor lor, a dat o direcţiune neaşteptată evenimentelor războinice de pe pământul african.

Au trecut trei luni de când s'au început inimiciile după ultimatul presidentului Transvaalului Krüger. La început era de prevedut, că Burii se vor folosi de timpul până-ce vor sosi armatele englese înaintând mai cu sémă în Natal şi ocupând aici câte va poziţiuni strategice, fiind oştirea lor mult mai numărösă decât garnisónele din coloniile englese. Se predicea însă ca sigur, că îndată ce va sosi oştirea englesă trimisă în Africa, situaţiunea se va schimba în defavorul Burilor şi ei nu vor pute rezista în cele din urmă mult timp grelei năvale a Englesilor. Cei mai mulţi erau de părere, că armata Burilor nu va pute ţine piept pentru durată cu oştirile bine organizate britanice.

Din aceste prediceri actul întâi, în ce priveşte înaintarea Burilor, s'a petrecut întocmai, ér actul al doilea, care s'a început dela debarcarea trupelor englese în porturile Africe de sud, a avut până acuma un rezultat cu totul neaşteptat, mai ales pentru Englesi, cari erau aşa mult încreduţi în forţele lor militare şi în presupusa imposibilitate, ca Burii — pe cari îi credeau inferiori — să le pótă rezista cu succes.

Dumneşeu a ascultat însă rugăciunile Burilor şi a făcut să învingă până acuma pe totă linia de război

dela răsărit spre apus, armele lor. Infrângerile ce le-a suferit armata comandantului superior al trupelor englese din Natal, generalul Buller, în luna lui Decembrie a anului trecut, erau privite la Londra ca un nesucces trecător, şi după întărirea cu noué forţe a acestei oştiri, se credea că ea va pute în curând reuşi a debloca Ladysmith-ul împresurat de Buri şi a-se uni cu armata generalului White pentru a curăţi apoi împreună Natalul de Buri şi a năvăli în Transvaal.

În această speranţă s'a efectuit trecerea peste riul Tugela şi s'a pus în lucrare planul de-a încunjura pe Buri şi a forţa astfel retragerea lor în scopul liberării Ladysmith-ului. Înainte cu şeci zile generalul Warren a introdus luptele cu scop de-a cuceri munţii de pe ţermul stâng al riului Tugela şi de-a asigura astfel poziţiunea armatei englese în valea acestui riu. La început Englesilor li-a succes a ocupa una după alta câte-va poziţiuni ale Burilor, ér în noptea de Martia spre Miercurea trecută li-au fost succes a ocupa prin surprindere aşa numitul Spionskop, una din înălţimile cele mai mari ale lanţului de munţi, ce se întind spre Ladysmith, de unde credeau vor domina terenul şi vor forţa pe Buri a-şi părăsi şi celelalte poziţiuni.

Numai o qi însă li-a fost dat Englesilor să stăpânescă acesta înălţime, căci deja Joi generalul Buller a stricat totă bucuria Englesilor asupra presupusului succes anunţând, că generalul Warren a fost silit a părăsi acea poziţie.

Este este constat, că Spionskop a fost părăsit numai în urma unui atac crâncen al Burilor. Dér până acum nu avem sciri autentice din isvor englezesc despre acesta bătălie, care fără indoială a fost una din cele mai fatale pentru Englesi. Din Pre-

toria se anunţă, că armata generalului Warren a fost mai mult ca decimată, a fost chiar nimicată şi silită a-se retrage éráşî pe ţermul drept al Tugelei.

Catastrofa, ce a suferit-o armata generalului Buller prin acesta nouă lovitură, încă nu se pótă astădi apreţia în ce priveşte urmările grave, ce pótă să le aibă în toate privinţele. Anglia se află într'o situaţie, încât nu pótă alege, decât numai una din două: séu se înghită hapul amar şi chiar cu-o însemnată pierdere din prestigiul séu sé caute cu or-ice chip a încheia pace cu Burii, séu, vrënd cu or-ice preţ sé-şi apere acest prestigiu şi sé facă destul orgoliului naţional, sé continue războiul cu riscul chiar, ca acesta sé dureze timp atât de îndelungat, încât până atunci sé se pótă nasce alte şi mai mari incurcături şi la alte puncte espuse ale marelui imperiu, ce se estinde peste totă lumea.

Mâne se intrunesc parlamentul engles, care va avé sé-şi dea votul séu, dela care va atérna una séu cealaltă eventualitate. Situaţiunea este cât se pótă de critică pentru Anglia, aşa că dela atitudinea ei în războiul cu Burii atérna aqi chiar pacea lumii.

Deja în China s'a dat achiul unor eventuale noué incurcături pe alt continent, prin neaşteptata schimbare la tron. De aci se pot nasce complicaţiuni, cari sé aducă în conflict pe Rusia şi Franca cu Anglia.

Va trece curënd şi esoposia din Paris şi la tómnă, când Anglia încă nu va fi gata cu Burii, pótă izbucni războiul pregătit pe sub mână în Afghanistan.

În tot cazul, nici odată parlamentul engles n'a stat înaintea unei decisiuni mai grave ca astădi.

Tinerii români, cari au manifestat de curënd sentimentele de pietate ale tinerimei nóstre universitare prin depunerea unei *cununii pe mormântul lui Avram Iancu*, sunt trási în cercetare judecătórescă pentru acest fapt. Anume d-nii Coriolan Steer, George Novacovici şi Ion Scurtiu au fost oitaţi pe qiua de 13 Febr. ca acuşaţi în cauză penală înaintea judecătóriei din Baia de Criş. Precum spune „Tribuna“, ei sunt acuşaţi, că „ar fi agitát în contra religiei“. (!) Nu înţelegem, ce ar fi putut comite aceşti tineri, conduşi de iubire şi veneraţiune faţă cu memoria unui mare bărbat al naţiunii lor, „în contra religiei“. Este pótă alt paraf al conducelui penal, care s'a folosit ca basă a prigonirii de faţă şi codicele conţine destui paragrafi pentru cei ce caută pretexte de urmárire.

Orî cum ar fi însă, faptul însu-şi dovedesce, că şovinismul provocător nu se mulţumesc cu isprăvile sale dela pertractarea de acum două luni dela tribunalul din Alba-Iulia, ci voesc sé-şi oástige noi lauri prin apucături de acestea, de-o potrivă odioşe, ca şi învechite, cari nu dovedesc, decât slăbioiunea celor stăpâniţi de tână şi lipsiţi de or-ice tact şi prevedere.

Fundaţiune milenară respinsă.

Ministrul unguresc de culte şi instrucţiune publică a încunosoiţat, printr'un rescript, oraşul Budapesta, că *guvernul austriac a respins cei 10,000 fl.*, pe cari capitala i-a votat la 1897 ca ajutor pentru *şóelele Ciangáilor din Bucovina*. Motivul acestei respingeri, dice rescriptul ministerial, este în cazul de faţă acela, că guvernul austriac nu pótă admite ca învătători (ciangi) din Bucovina sé primescă ajutóre din isvor străin. Rescriptul dice apoi:

„Dacă privim afacerea din punct de vedere internaţional, trebuie sé admitem, că nu putem ridica excepţiune în contra procedurii ministeriului de culte ces. şi reg. şi trebuie sé ne împécám cu hotárire lui, căci în general nu putem ridica pretensiuni de amestec direct séu indirect în afa-

FOLLETONUL „GAZ. TRANS“.

(1)

Din etiologia poporală română.

Vorbind despre etiologiá, vom face cunoscuta distincţiune între etiologiá ca termen tehnic *botanic*, şi între etiologiá în sensul *folcloric-literar* al cuvântului.

În primul cas termenul de etiologiá, după formaţiunea sa etimologică, ca rezultat al compunerii substantivelor „*etia*“ (*cauză*, *causă*) şi „*logos*“ (*logos*, cuvânt, teorie, sciinţă), indică acel ram al patologiei plantelor, care 'şi are de obiect scrutarea cauzelor diferitelor bóle, la cari pot fi supuse vegetalele. Ca termen tehnic literar-folcloric cuvântul etiologiá încă este un fel de sciinţă a cauzelor, intru cât cuprinde în sfera sa toate acele legende, povestiri ale poporului, cari óercă sé esplice, sé afe geneza, nascerea, *causa* primordială a diferitelor fenomene, obiceiuri etc., cu un cuvânt al mulţimei infinite de variaţiuni şi forme mai bătátore la ochi, în cari se înfăţisază marea lume reală, ce încunjură pe om.

Tendinţa de a fi în clar cu toate, de a se iniţia în toate tainele naturii e în firea omenimei peste tot, în toate stadiile sale de civilizaţiune, érá clarificarea, ce şi-o va da însu-şi omul, va sta în deplină consonanţă cu gradul séu mai inferior séu mai superior de cultură. Omul învătă de aqi batisat pe cele mai clare rezultate ale experienţei, precum şi pe cele mai subtile resonamente ale raţiunii stabilesc diferitele teorii ştiinţifice, cari vor fi cheia marelui enigme a universului. Omul primitiv în starea sa inferioară de cultură intelectuală, dér într'un stadiu cu atât mai bogat al fantasiei, în poetica sa naivitate, le transpune toate în fantastica lume a basmelor, aflându-şi aici isvorul cel mai îmbelşugat de clarificare şi mai accesibil lui, pentru tot ce 'i-se presentă în vélul obscur al neînţelegerii.

„Fiind-că — dice Vasile Conta* — omul conchide în mod trebuincios, prin inducţiune şi analogia, dela lucrurile cunoscute la lucrurile necunoscute séu puţin cunoscute, de aceea e interesant a se scii, care sunt cele dintâi şi cele mai lámurite cunoscinţe, pe cari le-a căpătat omul pri-

* Incercări de metafizică materialistă, Iaşi pagina 19.

mitiv, şi cari i-au servit ca punct de plecare al meditaţiilor sale.

„Atenţiunea omului primitiv fiind atrasă aprópe exclusiv de trebuinţele trupului séu şi de mişcările, ce el face pentru satisfacerea acelor trebuinţe, cele întâi cunoscinţe vagi, ce el capătă, se rapórtă la persoana sa; şi aceste cunoscinţe devin apoi din ce în ce mai lámurite, şi sunt în tot timpul viitor cele mai lámurite din toate, fiind-că rezultă tot-deuna din cea mai mare sumă de experienţe, ce face omul vre-odată. Cunoscinţa de sine fiind cea dintâi formată şi cea mai lámurită în urmă, devine baza de comparaţiune şi punctul de plecare pentru toate celelalte cunoscinţe; de aceea omul atribuie prin analogia şi inducţiune, caracterele sale celorlalţi ómeni, apoi animalelor şi în sfirşit tuturor lucrurilor din lume. Această tendinţă a omului de a împrumuta tuturor lucrurilor chipul şi asemănarea sa se numesc *antropomorfism*, şi s'a manifestat necontenit dela începutul omenirii şi până astădi“.

De aici apoi aşa numitul *animism*, séu pornirea omului primitiv séu de rénd de a personifica, de a înzestra cu viaţă, aşadérá voinţă, simţiri şi pasiuni şi în primul rénd cu suflet (*animus*), semnul exterior al

vieţii, toate obiectele din natură, însufleţite, ca şi neînsufleţite.

E un fel de stăpânire aprópe absolută a fantasiei combinátore şi creatóre în viaţa intelectuală a omului primitiv, care nimic nu e în stare sé concépă în stare inertă, ci toate le vede în hainele însufleţite ale vieţii omenesci.

Pe calea acesta ajunge omul primitiv sé identifice înainte de toate natura umană cu cea animală, admitându-se aşa numita *metempsicosă* séu emigraţiunea, supra vieţuirea sufletului omenesc în animale, şi în urmă însufleţirea tuturor plantelor şi apoi a obiectelor mórte din natură fără deosebire.

În lumina dátátore de viaţă a fantasiei poporului lumea întrégs, cerească ca şi pământénă se însufleţesc, séu înzestrându-se cu toate atribuţiunile séu mai bine qiş cu toate formele de manifestaţiune ale vieţii omenesci, séu cel puţin admitându-se viaţa şi mai ales forma omenescă ca formă primordială, transformată apoi în forma neomenescă, în care apar diferitele vietăţi şi obiecte ale naturii. Acesta este isvorul aşa numitelor *metamorfose*, cari constituie un element atât de preponderant în lumea

cerile instrucțiunii austriace . . . Cu atât mai puțin putem face observări la răspunsul de refus al ministeriului de culte austriac, deore-ce și punctul de vedere al legislației maghiare față de ajutoarele din străinătate este acesta . . .

Rescriptul ministrului Wlassics a făcut sânge rău la șovinisti.

Subvenția din Brașov.

Diarul acelei fracțiuni a stângei extreme maghiare, care combate mai înverșunat guvernul și pe șeful său actual, „Egyetertes“, publică sub titlul de mai sus în numărul său de Sâmbătă un articol de fond, în care apretiază faptul finalizării tratărilor diplomatice în afacerea rentei școlilor române din Brașov. Caracteristic este că față de faptul împlinit, acest diar nu mai amenință a acuză de trădare guvernul Szell, ci se silește a dovedi numai cu multă amărăciune, că din afacerea rentei statului maghiar este, care a eșit „rău bătut“. Eță ce scrie între altele:

„Românii au câștigat o victorie prin lășitatea guvernului unguresc, pentru-că de aici înainte biserica Sf. Nicolae, care susține gimnaziul din Brașov, nu va mai căpăta anual subvențiunea dela guvernul român, ci capitalizată într-o sumă, ce i-se dă de-odată, așa că (biserica) ajunge în posesiunea unui fond, a cărui natură stă în conexime cu cele mai vândite tendințe politice de naționalitate.“

„Egyet.“ face aspre imputări guvernului unguresc, că a fost atât de lăș a-se preda și a recunoște îndreptățirea, ca „România să spriginască cu bani institute din Ungaria;“ că a acceptat o nebunie, de care însă din parte română se lăgă „cel mai blăstemat scop“; apoi dăce:

„Tote motivele sănătoșe: autoritatea statului, politica națională, înseși dispozițiunile clare ale legii, interdicțiunea de a-se spriginii institutele de învățământ din Ungaria cu bani străini. Dér éță, că Coloman Szell a trecut peste toate acestea, peste toate interesele politice și patriotice, și s'a dat prins influenței vieneșe, căci acesta a fost în cazul de față factorul normativ și decisiv“ . . .

După-oc arată, cum ar fi trebuit să procedă guvernul unguresc în „afacerea subvențiunii“, adică să protesteze energic în contra oricărei subvențiuni străine și să oprască primirea subvențiunii, lăsând ca biserica Sf. Nicolae să-și aranjeze procesul său cu România înaintea tribunalului; și după-oc spune, că dacă totuși guvernul unguresc a voit să pășască pe terenul tranșacțiunii, silit fiind a ceda influenței vieneșe, dăce: „Trebuia cel puțin să-și croască condițiunile serioșe și înțelepte; trebuia să-și

fi rezervat dreptul de control asupra învățământului dela gimnaziul din Brașov și să nu fi lăsat neatinsă autonomia acestei școlei, pe lângă care banii din România pot fi folosiți și se și folosesc spre răspândirea spiritului, care cuprinde în sine un pericol pentru interesele statului maghiar“ . . .

Dér, încheie „Egyetertes“, guvernul unguresc a făcut-o acesta său din ușurință, său din lășitate cu care s'a plecat înaintea influenței străine. „Din acesta Valahii vor conchide din nou, că mâna vieneșă, acea mână, care i-a spriginit totdeuna, și acum li-a apêrat cauza față de statul maghiar, care a încercat, ce-i drept, să stôrca cerna, dér a trebuit să se retragă“ . . . născând și întărind în „Valahii“ convingerea, care umfă și hrănește „cutezanța agitațiunii valahe“.

Invetătorii confesionali nu plătesc arunc comună. Tribunalul administrativ a enunțat, prin un decis al său, că invetătorii confesionali nu pot fi obligați a plăti dare comună. În timpul mai nou adecă unele comune au făcut asemenea aruncuri și pe invetătorii susținând, că scutirea de dare comună privește numai pe invetătorii dela școlele comunale și confesionale. Astfel între alții au necesitat să plătescă această dare pe un director școlar din Budapesta. Acesta s'a plâns la magistrat și la comisiunea administrativă comitatensă, cari i'au respins cererea de-a fi scutit; dér numitul a recurat la *tribunalul administrativ*, care pe baza art. de lege XXIX din 1885. și XXII din 1886 a decis, că invetătorii populari — fără privire de sunt aplicați la școle de stat, comunale, confesionale, ale reuniunilor, său la școle private — sunt scutiți de-a plăti aruncuri comunale.

Nu episcopii, ci solgăbirii împart congrua.

Deputatul partidei populare Ioan Molnar a făcut în ședința dela 26 Ian. a camerei ungare o descoperire, care aruncă o viață lumină asupra scopurilor, ce le urmărește guvernul prin împărțirea ajutoarelor la preoți. El a cetit scrisoarea litografată, pe care un fișpan a adresat-o unui preot greco-catolic. Fișpanul face prin această scrisoare cunoscut preotului, că „la recomandarea lui“ (a fișpanului) ministrul de culte și instrucțiune publică i-a trimis prin episcopul atâtea și atâtea corone. Fișpanul își exprimă tot-odată în scrisoarea speranță, „că sfinția sa (preotul) își va împlini întotdeuna cu credință datorințele sale către statul maghiar“.

Din această scrisoare fișpanescă — dăce Molnar — véd înainte de toate, că rezolvarea chestiunii întregirii congruei nu se face după cum se scrie și s'a dăc. S'a dăc și s'a scris, că respectivul episcop diecesan va

presenta lista preoților, pe cari el îi află vrednici de ajutor și cari în adevăr au lipsă de-a fi ajutoși. Acum însă aflăm din scrisoarea această, că nu la recomandarea episcopului se face întregirea, ci la recomandarea fișpanului. De aci se esplică, că mai mulți dintre aceia, cari au fost recomandați de episcop, n'au căpătat ajutoșe, ér aceia, pe cari nu i-a recomandat, au căpătat. Cum-că acesta e umilitor și vătămător pentru episcopi, cred, că nu mai trebuie să spun.

„Mai departe véd din scrisoarea această — continuă Molnar, — că cei dela ministeriul de culte cer informațiunile despre preoți dela autoritățile lumesci și în prima linie dela solgăbirii, apoi notari. De aci urmăză, că dacă un preot voese să se împărtaşcă de congrua, atunci să îngrijască, ca cu notarul și solgăbirul întotdeuna să se afle bine, căci de cumva ar cuteza să critice, ori să atace abuzurile, ilegalitățile, volnicile aceluia, „atunci pôte fi sigur, că informația va fi de cuprinsul, că acesta său celalalt preot e daco-român, panslavist, pan-german și mai sciu ce fel de agitator de al naționalităților“.

În fine vorbitorul dovedi cu mult succes, că sub cuvintele „magyar állam“ citate în scrisoarea cătră preot a amintitului fișpan, nu este a se înțelege alt-ceva, decât guvernul. Aceia dintre preoți, cari vor cuteza, prin urmăre, de-a vota în contra guvernului, de-a adera la alt partid și nu la guvern, pot fi siguri, că nici-odată nu vor căpăta măcar un ban frânt din congrua.

Viitorul monarhiei habsburgice.

Sub titlul „La monarchie Habsbourgoise“ publicistul frances René Henry publică în „Revue politique et parlementaire“ un studiu voluminos, în care se ocupă cu sorțea și viitorul monarhiei habsburgice.

Henry e de părere, că Austria său se va reorganiza pe base federalistice, său se va dismembra. Pornind dela această alternativă arată în toate amănuntele, că popoarele monarhiei — atât cele din Austria, cât și din Ungaria — își caută toate fericirea lor în cadrele imperiului habsburgic. Nici unul din ele, afară dór de irredentiștii germani, nu se gândesc serioș la o rupere de monarhia. Viitorul imperiului, dăce Henry, nu pôte fi însă garantat decât atunci, când popoarelor lui li-se va da autonomia deplină. Austria trebuie să devină o Elveție.

Din afară, continuă autorul, Austria nu e amenințată nici chiar de Rusia. Germania însă pregătește sistematic încorporarea Austriei; această are numai noroc, că este în interesul echilibrului european existența ei. Apoi dăce:

„Nu este probabil, că la un cas dat Italia ar renunța la Triest. Apoi Anglia încă n'ar permite așa ușor, ca marea pu-

tere germană să se încuibe pe drumul, ce duce la canalul de Suez. La cas de dismembrare a Austriei, Rusia nu s'ar mulțumi cu compensații pentru pericolul, ce ar amenința o statornic în urma estinderii vecinului său la sud. În Berlin nu și-au uitat de sigur, că ochii Rusiei sunt îndreptați spre Constantinopol. Apoi se pôte presupune, că atitudinea Rusiei o va îndrepta în mare parte și Franția, ér Franția va avé tovarăș în privința această. Așader cheile Pragei, Vienei și ale Triestului sunt în Paris“ . . .

Articulul, care de sigur va fi făcut senzația și la Berlin și la Viena, încheie astfel:

„Europa va salva de peire monarhia Habsburgilor, presupunând însă, că în momentul pericolului Franția nu va fi dismembrată, său slăbită“.

Rășboiul din Africa sudică.

Desastrul dela Spionskop

Pe când în Londra jubilau asupra „succesului“ dobândit Marția trecută de generalul Warren, éță că, ca un fulger din senin, sosese telegrama lui Buller despre desastrul Englesilor la Spionskop, întâmplat Joi.

Foile englese nu publică amănunte despre acest desastru, căci censura militară suprimă ori-ce fel de sciri nefavorabile Englesilor. Ministeriul de rășboi din Londra a publicat numai scirile scurte și foarte defectuoșe trimise de Buller, care anunță „cu regret“, că Warren a fost silit să părăsască pozițiunea, ce o ocupase la Spionskop și să se retragă Joi în zorii de dă.

Afară de telegrama lui Warren a mai sosit la ministeriul de rășboi din Londra o altă scire, din care reiese, că retragerea lui Warren a fost precedată de lupte extraordinare de sângeroșe, în care Englesii au avut mari pierderi.

La 27 l. c. oficial engles de esterne a dat un comunicat, în care se dăce, că pierderile anunțate de Buller se referă la batalioanele de sub comanda lui Tittleton, cari n'au luat parte la lupta dela Spionskop, prin urmăre pierderile adevărate ale Englesilor sunt mult mai mari, decum s'a comunicat la început.

Mult mai clar și mai aprôpe de adevăr vorbesc scirile comunicate din partea Burilor. După o telegramă din Pretoria sosită la Bruxella, pierderile lui Warren în catastrofa dela Spionskop sunt: 800 morți, 1200 răniți și aprôpe întreaga artilerie pierdută. Burii au persecutat pe Englesii până la cartierul principal al lui Buller. „Victoria Burilor — încheie telegrama — a decis asupra sorții rășboiului“.

Scirea desastrului la Londra.

Scirea desastrului dela Spionskop s'a lățit în Londra cușuțela fulgerului. Omenii

basmelor și a miturilor și cari devin în chipul acesta unul din factorii creatori mitologici de prima forță.*)

În chipul acesta în lumea poveștilor populare se nască o serie întregă de legende, cari urmărind un scop special de clarificare, formeză sub numele de *literatură etiologică* un grup cu totul deosebit și am puté dăce „sui generis“ în domeniul literaturii populare.

Éță un exemplu de legendă său mit etiologic la poporul nostru.

Între calitățile caracteristice și distinctive ale multor plante istoria naturală înregistrează în așa numitul „*heliotropism*“, înțelegându-se sub el capacitatea plantei de a-și schimba pozițiunea în consonanță său în opozițiune cu mișcarea sôrelui, resp. cu direcțiunea rașelor de sôre. Între plantele de acest soi cea mai cunoscută la poporul nostru este „*Flôrea sôrelui*“ (*Helianthus annuus*) numită pe alocurea și

*) Să se vadă în detaliu H. Spencer, Principles of Sociology. Sir John Lubbock Origin of Civilization. Ed. Tylor Primitive Culture; comp. și Conta op. cit. L. Săineanu, Basmele române, în trad.

„Sora sôrelui“ care, precum se scrie, i-și schimbă consecvent pozițiunea după mersul sôrelui, așa că dimineța stă todeauna cu fața spre răsărit, la amêci spre zenit, ér sêra spre apus. Această mișcare direct dependentă de pozițiunea sôrelui naturalistii o interpretéză ca un fel de reacțiune a enervațiunii provocate de razele solare în celulele plantei.*)

Intima legătură între mișcarea plantei și pozițiunea sôrelui, și anume faptul, că flôrea sôrelui priveșce vecinic cu fața în fața sôrelui, nu i-a putut scăpa din vedere nici poporului nostru, ér constatarea acestei misterioșe legături, a și fost motivul, că heliantul importat în Europa din Peru, a fost numit de poporul nostru „*flôrea său rașă*“ său și „*sora sôrelui*“.

Motivul acestei tainice legături între flôre și sôre, poporul nostru, în poetica sa naivitate l'a aflat în nisce relațiuni anterioșe de dragoste între palida flôre și între sfântul sôre, căci numai o istovitoare dra-

*) Heliotropice mai sunt diutre plantele mai cunoscute *susuil*, inflorescența *macului*, *cicôrea* a cărei legendă etiologică se va espune mai jos etc.

goste pôte fi, după concepțiunea ultrarealistă a poporului, tainicul bold, care face posomorita plantă să priveșcă vecinic în fața strălucitorului stăpănit al soarelui.

Așa s'a născut apoi legenda etiologică a poporului nostru, că flôrea sôrelui n'a fost de când e lumea flôre, ci ea dintru început a fost o mândră fată de împêrat, pe care pețind-o sfântul sôre a trăit multă vreme cu ea în deplină fericire în palatele sale de flori și de lumină. Dela o vreme însă un ghimpe a început să rodă inima frumôsei fete, ér acest ghimpe își avea isvorul în faptul, că ea nu scia încă cine e iubitul ei, care-i interdișese sub grea amenințare de ai privi când-va în față. Fata însă a trebuit să cadă jertfă dorinței sale curiosități, căreia nu i-a putut rezista până în sfârșit. Îndemnată de pismașele sale surori într-o nôpte și-a luat inima în dinți și a aprins lumina, și vedând fața de lapte a sfântului sôre, două lacrimi ardătoare de fericire i-au scăpat din ochi pe fața ingerescă a iubitului său, care deșteptându-se s'a dus și dus a rămas pentru tot-deuna. De atunci, ne spune legenda, s'a ales sfântul sôre cu cele câte-va pete din

față, ca urme neșterse ale ardătoarelor lacrimi, éră fata de împêrat

De pe câmpuri și ogóre
Tôtă ziua din picioare
Se uita duios la sôre,
Și cu ochii petrecându-l
Și cu dor mare privindul
Cu lungi lacrimi pe față
Il chema la ea pe brațe.
Și de dor cât îl doria
Ca și frunza ngălbinea
Ca și ceara să topia.
Și 'n durere fără nume
A trăit copila 'n lume
Pân' ce drépta ursitoare
A schimbat-o într-o flôre
Flôre tristă și măhnită
Și în sôre îndrăgită,
Flôrea sôrelui numită!
Cât e ziua biata flôre
Nu-și mai ia ochii din sôre,
Făr' îi ține tot la el
Ca mândra la voinicel

Această este duiosa legendă etiologică a heliantului, scôșă din nesfârșita bogăție a lumii legendare a poporului nostru și cu un deosebit succes versificată de Stefan Cacoveanu*).

O legendă analogă este în literatura noastră populară și legenda *Cicôrei*, care

oceau gazetele paliți și îngroziți, căci nimic nu se aștepta la o înfrângere atât de cumplită. Cuvintele li-se opriau pe buze, nu șiau, cum se dea expresiune mirării și întristării lor. Tăcuți, cu ochii plecați și ferindu-se unii de alții treceau pe străde în sus și în jos. Pressa deplângea desastrul, însă cele mai multe diare caută să încurajeze publicul și să-i inspire speranțe. Unele din ele cer guvernului să trimită trupe nouă la Africa, deore-ce „războiul trebuie sfârșit cu succes pentru Anglia“.

Consiliu de miniștri.

Alaltăeri s'a ținut în Londra un consiliu de miniștri, după-care s'a întrunit imediat comisiunea armatei teritoriale, ca să discute asupra situațiunei. Se șoptesce prin unele cercuri, că comisiunea ar fi decisă a renunța la liberarea Ladysmithului și va da ordin lui Buller de a-se retrage, pentru-ca să începă din nou operațiunile. La cas când s'ar adevări scirea acésta, Englesilor nu le rămâne, decât să se retragă érași peste riul Tugela, ca să scape din cursa în care i-au înșelat Burii.

Dr. Leyds la Berlin.

Intr'aceea se anunță, că agentul transvaalian Dr. Leyds se află în Berlin, unde a mers, dîce-se, din incidentul onomasticeii împăratului Wilhelm. Se crede însă, că el s'a dus la Berlin în scopuri mult mai serioase. Leyds a conferit mult cu contele Bülow.

Un colaborator al lui „Lokalanzeiger“ publică o convorbire, ce a avut-o cu Dr. Leyds, care, afirmativ, i-a declarat, că petrecerea lui în Berlin nu e de natură politică. El a mers la Berlin chemat de cancelarul Hohenlohe, care l'a invitat la un prânz diplomatic. Privitor la încercările de intervenție, Dr. Leyds declară:

„Noi n'avem cauză de a cere ajutorul cuiva. Nouă tôte ne merg strălucit“. Despre condițiile de pace nu și-a spus decât părerea individuală. El la tôte întâmplarea crede, că Ang'ia trebuie să retrocedeze partea cea mai mare a teritoriilor răpîte mai înainte. Înăut despre independența absolută a celor două republice, nu mai încapă vorbă. Intre altele Leyds a mai observat, că Mafeking, Ladysmith și Kimberley sunt închisori, în care Englesii își consumă tot ce au.

*

Diarele streine spun, că săptămâna trecută pôte fi considerată ca „săptămâna negră“ pentru corespondenții diarelor englese, aflători pe teatrul războiului din sudul Africeii.

Intr'adevăr, în cursul săptămânei trecute, trei corespondenți ai diarelor englese au fost omorîți la Ladysmith de obuzele Burilor; Luni a fost omorît d-l Robert Mitchell, corespondentul diarului „Standard“, ér Marti d-l G. W. Steevens, corespondentul lui „Daily Mail“. Acest diarist cult și talentat era cunoscut în cercuri largi prin

asemenea se distinge prin caracterul său heliotropic, întocmai ca și flôrea sôrelui. Legenda ne spune, că „dîna florilor, flôrea dorilor“ pețită de sf. sôre prin doi luceferei, l'a refuzat, răspundîndu-i cu vorbe sumete, ér atunci

Sôrele s'aprinse
De necaz și dîce:
— Lăsați-mi-o 'n pace
Că mi-o voi preface
In fragedă flôre
Flôre de Cicicôre,
Cu-ochii după sôre:
Când oi răsări
Ea s'o 'n veseli,
Când oi asfinți,
Ea s'o ofli
Când oi scăpăta
Ea s'o aduna !**)

(Va urma.) **Nicolae Sulică**

scrierea sa intitulată: „Cu Kitchener la Chartum“.

Sămbăta trecută telegraful a transmis la Londra scirea despre mórtea d-lui Alfred Ferraud, corespondentul diarului „Morning Post“ rânit de mórte cu ocazia atacului, făcut de Burii asupra Ladysmithului, în ziua de 6 Ianuarie st. nou.

„L'autonomie de la Transylvanie“. Sub titlul acesta a apărut la Paris o broșură importantă politică, în care se tratăză despre „autonomia Transilvaniei“. Autorul ei arată, că Transilvania vécuri de-a rândul a trăit viată de stat autonom și că prin urmare postulatul la autonomia a Românilor în cadrul monarhiei Habsburgice se basază pe un drept istoric nedisputabil.

SCRIRILE ȚILEI.

— 17 (29) Ianuarie.

Teodor Aslan, directorul de scenă al operei române, a încetat din viață săptămâna trecută în Bucuresci. El este unul din cei ce au contribuit mai mult la întemeierea operei române. „Constit.“ schițază astfel activitatea sa roditoare pe acest teren: Teodor Aslan a făcut, ca director al Teatrului dela Iași, la 1874 prima stagiune lirică cu operele *Fata mamei Angot*, *Giorgio Gîrofla*, *Princesa de Trapezunt*, etc. Mai târziu s'a silit, ca să se dea într'o stagiune tot la Iași, operele comice *Le Călet*, *Fata regimintelui*, *Fata răzeșului*, *Olteanca*, aceste două din urmă de compozitorul român Caudella. Urmărind aceeași idee, a contribuit cel mai mult la încercările, ce s'au făcute la Bucuresci, până acum, de a-se întemeia Opera Română. Succesele raportate în ultimul timp cu reprezentațiunile operelor *Aida*, *Lohengrin* și *Tannhauser*, i-au fost meritata răsplată. Teodor Aslan, avînd un dar deosebit de dicțiune, a creat ca amator, în frumoșele reprezentațiuni de odinioară ale elitei Ișene, mai tôte cântecele (șansonete) și chiar rolurile principale din unele comedii ale lui Alexandri, cu care a fost foarte bun prieten, ca și cântecele d-lui Janov. — La înmormântarea, ce s'a făcut Vinerea trecută, a asistat întreg personalul artistic al Operei și corul operei a cântat prohodul la biserică și la cimiter.

Dela Academia Română. În ședința publică dela 14 Ianuarie st. v., care s'a ținut sub președinția d-lui N. Crețulescu, d-l Dr. V. Babeș a desfășurat tema, că tratarea cu serum are influență mare asupra bôlelor nervôse. Preparând serum artificial cu creier de berbec și făcînd injețiuni la bolnavi suferinți de maladii nervôse, d-l Dr. Babeș a observat o mare ameliorare. Un savant francez, Dr. Constantin Paul a întrebuițat același tratament în clinicele din Paris și a dobîndit frumoșe rezultate. D-l Dr. N. Tomescu din Bucuresci a avut aceleași succese, întrebuițînd tratamentul cu serul preparat din substanțe nervôse. Se vindecă prin acest tratament mai ales melancolia, semi-epilepsia și pulsațiunea esagerată. — D-l Dr. V. Babeș se ocupă apoi cu descoperirile altor savanți străini cu privire la același mod de injectare și conchide, că d-sa a fost anterior celorlalți în întrebuițarea serului preparat din substanțe nervôse pentru combaterea bôlelor nervôse. Combate în urmă părerile unor medici italieni și unguri, cari nu s'au putut împăca cu modul său de procedare în combaterea epidemiilor nervôse și sfîrșesce promițînd, că le va da răspuns prin publicațiunile medicale străine.

Pentru casa națională au mai încurs, după cum ne raportă d-l secretar al Asociațiunei, următoarele contribuiri: George Maier, preot, Toplița, 2 cor., Dr. Al. Vaida, medic, Viena, 5 cor., Dr. Ioan Vaida-Voevod, cand. de adv., 5 cor., Petru Calciunariu, avocat, Orșova, 2 cor., Aneta Calciunariu, soția de adv., 2 cor., Georgiu Görög, loc. ces. și reg., 2 cor., Mihail Jourca, notar Rășinari, 2 cor., Dim. Răboreanu, Bistrița, 1 cor. — Suma totală 690 cor. 10 bani.

Timbrele vechi postale vor mai rămâne în valoare timp de trei luni, adecă până vor fi folosite tôte. După aceea vor fi înlocuite cu timbre nouă.

Aniversarea născerei împăratului german. Alaltăeri, 27 Ian. n., împăratul Wilhelm II al Germaniei și-a serbat aniversarea de 40 de ani dela ziua născerei. Membrii consiliului imperial au arangiat din acest incident un banchet festiv, la care președintele Ballestrem a ținut un toast pentru împărat. În toastul său, el prezentă consiliul imperial și pe împărat ca strîns uniți, cari împreună reprezintă unitatea germană. Pe cât ei vor ține unii la alții, afacerile Germaniei vor sta bine. Împăratul, dîce mai departe președintele, a înțeles glasul epocii sale și a dîs, că el nu voese să fi așa numit domnitor constituțional, care domnesce și nu guvernează. Termină declarînd, că „membrii consiliului imperial, intru cât le va permite convingerea, în totdeauna vor promova intențiunile vrednice de admirat ale împăratului“. — Acésta și aniversară a fost serbată și la Viena, unde s'a dat un prânz la Curte. Monarhul a toastat pentru împăratul Wilhelm.

Foia cu program banffyst. Cu 1 Febr. n. c. va apăre în Budapesta o nouă foia cotidiană sub firma „Magyar Szo“. Se dîce, că foia va avé program banffyst.

Logodnă. Din Tulgheș ni-se anunță logodna d-rei Eugenia A. Dobrea cu d-l căpitan Vasile V. Teodorescu din Piatra-Neamțu.

Cărți postale ilustrate. În editura „Tipografie“, societate pe acții în Sibiu, au apărut de curînd trei cărți postale ilustrate reprezentînd: una „cimiterul din Tebea“, alta „Goronul lui Horia“ și a treia „Inmormântarea lui Avram Iancu“ (1 (13) Sept. 1872). În dosul publicului asistent la înmormântare se vede vechea biserică din Tebea și goronul lui Horia.

Desmintire oficiôsă. Scim, că „Egyetertes“ publicase scirea despre o crîsă ministerială, ce amenință cabinetul Szell în actuala lui compozițiă. Numita foia a fost susținut, că din pricina unor diferențe ivite între ministrul-președinte Szell și ministrul de finanțe Lukács, acesta din urmă se va retrage îndată după dezbateră budgetară. Mai dîcea „E—s“. că retragerea lui Wlassics și a contelui Szechenyi încă pôte fi privită ca sigură. — Oficiôsă „M. Tav. Iroda“ desminte acum acésta scire, declarînd, că ea e lipsită de ori-ce basă.

Tragedia împăratului Chinei.

Din China sosesc o scire însemnată. Împăratul Kwang-Sü, după-ce a fost forțat să subscrie un decret, prin care e declarat moștenitor de tron Put-Sing, fiul prințului Tuano, s'a sinucis.

Nenorocitul împărat a cădut jertfa ideilor sale de reformă. El voia să reorganizeze China după model europeanesc, ca s'o scutosească de nimicire totală. A și dat un ordin în direcțiunea acésta, dér și-a atras asupra-i ura dușmanilor săi în frunte cu împărătesa și cu Li-Hung-Ciang.

Kwang-Sü a ocupat tronul Chinei la vârsta de 5 ani. El a urmat în domniă unchiului său. Până la vârsta de majorean a avut de coregent pe însa-și mamă-sa împărătesa văduvă Cu-Hsi, adî în etate de 68 ani. După-ce a devenit majoren, Kwang-Sü a luat însu-și frânele guvernării și deja dela început a fost aderent al partidei cu idei de reforme europeanesc. Tendințele lui erau privite cu ochi răi de însa-și mamă-sa. Însă cât timp a trăit tatăl tînărului împărat, ea nu a putut face nimic contra fiului.

La 1894, nimicită fiind flota și armata chineză în războiul cu Japonia, China și-a pierdut suzeranitatea asupra Coreei, a renunțat la insula Formosa în favorul Japoniei, a plătit indemnități mari de război și i-au venit pe cap poftelile de cucerire ale statelor europene. Rușii i-au luat Port-Arthur, Englesii *Vej-Haj-Vej*, Germanii *Kiao-Ciau*, porturi însemnate. În urma

acestora nemulțămirea în China crescî tot mai mare. Starea acésta și intrigile, ce se porniseră la curte, au ajutat împărătesei văduve să iée în mâna ei domnia. În Septembrie 1898 s'a făcut o revoluțiă de palat și ômenii împărătesei au intrat în apartamentele împăratului silindu-l să iscălescă un decret, prin care Cu-Hsi e ridicată la rangul de coregent. Nenorocitul Kwang-Sü, ca să-și scape viața, a subscris tot ce l'a cerut. Deja atunci se lățise faima, că fû ucis, dér n'a fost adevărat. El fû însă tratat ca prizonier de atunci și până acum.

În 26 Ianuarie „New-York Herald“ a adus scirea, din *Sanghai*, că afirmativ împăratul chinez s'a sinucis. Alte sciri însă spun, că el a fost asasinat, după-ce a subscris decretul de numire a prințului Put-Sing, ca moștenitor de tron, despre care se dîce, că la 5 Februarie va fi proclamat împărat sub numele de *Hi-Kuang*.

Dare de sémă și mulțămîta publică.

Târlungeni, 8 Ianuarie 1900.

Onorată Redacțiune! În sêra anului nou s'a dat în Târlungeni (Săcele) o petrecere împreună cu joc, din al căreia venit curat s'a decis a se înființa un fond de ajutorare al parohiei numite într'un viitor mai depărtat. Petrecerea a avut un succes moral strălucit. A participat și public strein din comuna noastră, care a rămas mulțumit, cu atât mai vértos, că petrecerea a decurs până în zorile Țilei în ordinea cea mai perfectă, ducînd cu sine fă-care impresiunile cele mai plăcute. În cununa frumoșă de domnișore am zărit pe: Emilia Manole, Paraschița Taboc, Elena Frățilă, Emilia Jantea și Elena Neguțiu.

Resultatul material a produs un venit curat de 221 corone 56 fileri, care s'a realizat prin încassarea anticipativă a banilor resultați dela distribuirea biletelor prin împrejurimile comunei și României. Sêra la cassă s'au vîndut foarte puține. Partea cea mai mare a venitului a produs-o colecta parochianului nostru d-lui Radu Pasere, comersant în Brăilă, în suma de 105 corone 40 fileri, căruia ca primul inițiator al scopului sublim, i-se aduc sincerile noastre mulțumite; ér restul dela ceilalți distribuitori de aici și de dincolo.

Pentru ajungerea scopului nostru sublim s'a decis, ca în tot anul să arangiam în sêrbătorile de érnă o petrecere variantă cu declamări și cântări.

Nu mă îndoesc, că se va puté ajunge scopul acesta, când binevitorii parohiei noastre vor resona astfel: „Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur“.

În numele comitetului aranjator:

Dimitrie Manole,
preot.

Literatură.

În institutul de arte grafice și editura „Minerva“ din Bucuresci a apărut „Vatra părăsiată“, novelă din popor de I. Slavici. De vîndare ia tôte librăriile. Prețul 2 lei (92 cr.)

DIVERSI.

Puterea de miros a bărbatului și femeii. Doi membrii ai societății biologice din Paris au studiat cestiunea de a soi, care sex are putere de miros mai mare. În acest scop au ales 41 de bărbai și 41 femei, toți în vîrstă între 20—30 ani în condițiuni de cultură și mod de viață coreșpunđătoare. Prima experiență a fost făcută cu canforul, și din ea a rezultat, că femeile sunt superioare în miros bărbatilor. S'a ridicat observațiunea, că bărbaii pierd din simțul mirosului, din cauza beuturilor alcoolice și a fumatului, dér în urma unei examinări la copii și fete, cari nu obișnuiesc fumatul și beutura, s'a constatat aceeași deosebire ca și la adulții fumători. Astfel se dovedesce în mod incontestabil, că femeia are calitatea innăscută a simțului mirosului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

*) Legenda a fost publicată în „Convorbirile literare“ și de aici reprodusă în „Cartea de cetire“ pentru clasa a IV. gimn. a d lui director gimnazial V. Onițiu (pg. 26—40).

**) Teodorescu, Poesii populare, pg. 459.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.80
Renta de corone ung. 4%	94.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	100.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.70
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	99.60
Bonuri rurale ungare 4%	94.10
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	162.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.65
Renta de hârtie austr.	94.45
Renta de aur austr.	98.80
Losuri din 1860.	139.25
Acții de-ale Băncii austro-ungară	131.75
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	187.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	237.50
Napoleoniori	19.20
Mărci imperiale germane	118.10
London vista	242.10
Paris vista	96.10
Rente de corone austr. 4%	98.65
Note italiene	89.80

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Ianuarie 1900.

Moneta rom. Cump.	18.30	Vând.	18.40
Argint român. Cump.	18.10	Vând.	18.20
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vând.	19.20
Galbeni Cump.	11.24	Vând.	11.35
Ruble Rusești Cump.	254.—	Vând.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând.	—
Lire turcești Cump.	21.40	Vând.	—
Scris. fonc. Albina	202.—	Vând 5%	203.—

Nr. 403—1900.

Publicațiune.

Acei posesori de casă, cari au clădit în anul 1899 un edificiu nou, **se provocă** a înainta oficiului orașenesc de dare până la 10 Febr. a. c. foia de mărturisire despre venitul (chiria) casei.

Formulare pentru acest scop se capeta la subscrișul oficiu.

Brașov, 17 Ianuarie 1900.

8281.—2.

Oficiul orașenesc de dare.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul visect 1900.

se află de vândare la

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindar au intrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul foarte bine reușit al lui Avram Iancu. Urmază apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sărbătorile și alte zile schimbătoare, calculul sărbătorilor mai mari, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 luni, urmază taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competențele de timbre, măsurile metrice, târgurile corectate din Transilvania, Bănat, Țera ungurască și Bucovina. În partea literară găsim un interesant capitol privitor la începerea războiului pentru neatarnare de G. Coșbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitol după Smiles-Schramm). Doina, în șanțuri (poesii) de G. Coșbuc etc. În partea igienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce se face părintii, ca să-și ferescă copiii de orbi; Cum se tracteze părintii pe copiii lor orbi; Bune sunt beuturile pentru copii? Urmază apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoia, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe povețe prețioase și glume apoi anunțuri. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vândătorii primesc rabatul cuvenit.*

Nicu A. Popovici

Doctor în drept,

avocat.

București, Strada Dionisie 58.

„ALBINA“ institut de credit și de economii în SIBIU.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ziua de 31 Decembre 1899 face.	Cor. 4 815.500
2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de	„ 4.835 891.92
3. Valoarea hipotecelor luate de basă la sus numitele împrumuturi hipotecare este de	„ 18 014.360.—
4. În sensul § 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de	„ 410 669.50
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:	
Cor. 3.000.— Sorti de stat din 1854 à	Cor. 159.25 C. 4 777.50
„ 11.400.— „ „ „ „ 1860 „ „	136.— „ 15.504.—
„ 5 800.— Obligaț. cu premii ale băncii ung. hip. cu 4%	„ 236.— „ 6.844.—
„ 4.800.— Sorti ale imprum. pentru regularea Tisei 4%	„ 137.— „ 6.576.—
„ 6.000.— Obligaț. cu premii ale institutului austriac priv. de credit fonciar cu 3%	„ 235.— „ 7.050.—
„ 200.000.— Scrisuri fonc. ung Landes-Cent. Sparcassa 4 1/2%	„ 99.75 „ 199.500.—
„ 163.200.— Scris. fonc. Pester-ung. Comercial-Bank 4 1/2% à	„ 99.75 „ 162.792.—
„ 4.000.— Acțiuni de ale reuniunii gen. de cred. fonc. pentru proprietarii mici din Ungaria cu 5%	„ 100.— „ 4.000.—
„ 2.800.— Sorti pentru regularea Dunărei din 1870 cu 5%	„ 259.— „ 3.626.—

Sibiu, în 31 Decembre 1899.

Directiunea.

Un câștig principal **100,000** Corone obiecte de valoare

3 „ „ **20,000** „ „

etc. etc.

care toate se plătesc în bani gata cu scădământ de 20% ajung a fi trase la cele 4 trageri ale

LOTERIEI de BINEFACERE

în favorul Spitalului Reuniunii Policlinice din Budapesta și joacă fie carlos, la toate 4 tragerile ce urmază fără a mai plăti.

IV-a trageră va fi deja în **3 Februarie 1900.**

Losuri numai cu **1 Coronă** se capeta la administrația loteriei de binefacere în favorul Spitalului Reuniunii Policlinice. Budapesta IV Kossuth-Lajos utca 1, la bancheri, zarafii, oficiul postal, la Casa cailor ferate reg. ung., trafici etc.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Budapesta la Brașov:
- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușu la 2 o. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sêra

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore — min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. sêra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 ora 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. sêra, (are legatură cu Ciuc-Szerda).

Dela Zernesci la Brașov (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ora 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 1 ora 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. sêra.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. diminețea
- II. Tr. accel. (peste Clușu) la 2 o. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sêra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradea-Clușu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legatură cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 3 o. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legatură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zernesci (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 9 ore și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 min. p. m.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **orice comande** cu promptitudine și acuratețã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvercle, în totă mărimca.*

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătrã stradã. — Prețurile moderate. — Comandele din afarã rugãm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numêrul à 10 fil. se vinde la librãria Nic. I. Ciurea și la Eremias Nepoții.